



WEENEN, den 8. Maart.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Donderdag den 15. Maart.

De Oostenrijksche Beobachter behelst de volgende berigten uit Konstantinopel den 11. Februarij: Reeds sedert eenigen tijd had de groot-admiraal Chosrew Mehmed-pacha, uit hoofde van zijnen gevorderden ouderdom, zijn ontslag uit dezen post verzocht. Zijn verzoek is hem thans toegestaan, en in zijne plaats benoemd Izzet-Mehmed-pacha. Wijders is de patrona-boij, of vice-admiraal der vloot, Mohammed Taher, tot pacha van twee paardenstaarten en seraskier der vloot benoemd, zoo dat het schijnt, dat den laatsten, bij het uitloopen der vloot, hetwelk echter nog in geene twee maanden zal plaats hebben, het bevel daarover zal worden opgedragen. Aan de nieuwe uitrusting wordt met ijver gearbeid.

De jongste berigten uit Griekenland, zegt de Beobachter, bevatten weinig belangrijks van de krijgsgeschiedenissen. Het blijkt dagelijks meer, dat de door de Grieken als groote overwinningen aangekondigde gevechten in Livadien, (bij Rachova, Velitza, enz.) slechts strooperijen en overrompelingen van afgezonderde Turksche posten waren, en dat alle pogingen, om den seraskier Reschid-pacha van de belegering van het kasteel van Athene af te trekken, mislukt zijn. Deze heeft veelmeer onlangs eene versterking van 3000 man aan zich getrokken. Den overste Fabvier zou het, met twee Philhellenische geleiders, gelukt zijn bij nacht uit de citadel te ontkomen, zonder door de Turksche voorposten beïmerkt te worden.

Ibrahim-pacha heeft de Egiptische vloot, met uitzondering van acht in de haven van Navarino teruggehoudene schepen, naar Alexandria teruggezonden. De sterkte zijner tusschen Modon, Koron en Navarino verzamelde krijgsmagt, wordt (wel wat hoog) op 15000 man opgegeven; hij zelf zou met 6000 man dezer troepen naar Kavtina opgebroken zijn.

De Beobachter meldt niets van de onderhandelingen ten behoeve der Grieken en van de aankomst van den Russischen gezant.

FRANKFORT, den 16. Maart.

In eenen brief uit Konstantinopel, van den 10. Februarij, wordt het volgende gemeld:

Zoo even is hier de Russische gezant, de markies van Ribeaupierre, aangekomen. De Engelsche gezant, de heer Stratford-Canning, heeft door zijne nota, welke eenigzins de bevrijding van Griekenland van de Turksche heerschappij ten doel heeft, en naar men zegt, op eenen zeer ernstigen toon gestemd is, de algemeene opmerkzaamheid gaande gemaakt. De gezanten van Weenen, Parijs en Berlijn zouden hierover berigt aan hunne hoven hebben gezonden. Men geloof intusschen niet, dat de Porte, ofschoon ook Rusland medewerkt, op dit punt zal toegeven.

Uit Negroponte heeft zich hier het gerucht verspreid, dat het kasteel van Athene, uit gebrek aan levensmiddelen en krijgsmiddelen, in groot gevaar verkeerde. Doch hieraan wordt door de hier aanwezige vrienden der Grieken nog getwijfeld, aangezien de vroegere gebeurtenissen hun strijdig met dit berigt toeschijnen.

HAMBURG, den 13. Maart

Volgens berigt uit Christiania van den 1. dezer, zijn aan den sterfthof of rijksdag van Noorwegen, de veranderingen, welke door den Koning noodig geacht worden om evenwigt in de staatsmagten daar te stellen (grootere vermogen aan zijde der kroon) op nieuw voorgedragen, om die nader te overwegen, 's volks meening daaromtrent waar te nemen, en in de sterfthof van 1830 deze zaak af te doen.

— De Weserdijk, in de omstreken van Bremen, is doorgebroken, ten gevolge waarvan alle eenigzins lage landen overstroomd zijn. Ook een gedeelte der stad Bremen staat onder water.

LONDEN, den 13. Maart.

Het ontwerp van wet betrekkelijk de granen, heeft ten aanzien der garst en haver eene verandering ondergaan, welke door het lagerhuis goedgekeurd is. De beschermende prijs is voor de garst van 30 tot 34 sh. en voor de haver van 21 tot 24 sh. verhoogd.

— De heer Canning is, ten gevolge van de vermoijenissen bij de raadszittingen over de Katholieke zaak, weder eenigzins ongesteld.

Sommige dagbladen beweren, dat hij zijn ontslag als minister zou gevraagd hebben, doch van den ministeriële kant wordt zulks stellig tegengesproken.

— Men vindt dezer dagen in de dagbladen eene opgave van papieren, die de Portugeesche opstandelingen ontnomen zijn, volgens welke inhoud Koning Ferdinand den opstand in Portugal met der daad bevordert en met de hoofden der muitelingen in verbintenis gestaan heeft.

— De Engelsche troepen in Portugal zullen, op aanvraag van den bevelhebber, versterkt worden.

PARYS, den 15 Maart.

Het ontwerp van wet op de politie der drukpers, met onderscheidene veranderingen en bijvoegselen, in de kamer der afgevaardigden met 233 tegen 134 stemmen aangenomen zijnde, is nu naar de kamer der pairs overgebracht, welke tegenwoordig als de voornaamste steun der volksbelangen wordt beschouwd.

— De slavenhandel; die vóór eenige jaren nog eene menigte verdedigers vond, wordt thans vrij algemeen gewraakt. De kamer der afgevaardigden heeft een ontwerp van wet, hetwelk strengere bepalingen tot wering van den slavenhandel behelst, met 220 tegen 44 stemmen aangenomen.

— Men heeft heden berigten uit Lissabon van den 3. en uit Madrid van den 6. dezer. Daar eenige der Portugeesche muitelingen, die in Spanje eene schuilplaats zochten (men berekent omtrent 500 man) zijn ontwapend geworden, hebben zich de overige weder binnen Portugal geworpen, van waar zij nu slechts kortstondig op Spaansch grondgebied komen, als zij te scherp worden vervolgd. In de provincie Tras-os-Montes houden zij nog voet, en wegens de slechte wegen in dit jaargelijde, kan men hen daar moeilijk bereiken. Ingevolge orders uit Madrid, zijn de Spaansche troepen op de grenzen van Estramadura teruggetrokken, zoo men voorgeeft wegens een komplot, dat te Brozas zou ontdekt zijn. Langs de oostelijke kusten van Spanje heerscht groote gisting, ten gevolge van onvoorzigtige maatregelen, die de kapitein-generaal van Valencia genomen heeft. Te Valencia zelve heeft men dezer dagen in den schouwburg weder moordkreten tegen de liberalen aangeheven, en de koninklijke vrijwilligers hebben een aantal lieden mishandeld.

Opening ten half twaalf ure.

De centrale afdeeling doet verslag wegens de nieuwe begrootings-wetten voor 1827. De discussie is bepaald op aanstaanden Maandag ten elf ure.

De centrale afdeeling doet nog verslag wegens het onderzoek van het rekwest van Jacob Mulder, vragende dispensatie, ten einde met de zuster van zijne overledene vrouw te mogen trouwen. Wordt besloten dat de discussie nog heden plaats zal hebben.

De commissie tot de petitiën doet verslag wegens onderscheiden verzoekschriften, strekkende tot het behoud van regtbanken en van kantongeregten in de gemeenten van Marienburg, den Briel, Veurne, Visé, Clerveau, Marche, Hoëfäise (Luxemb.), St. Hubert, Almelo, Hardenberg, Gorinchem, Winschoten, Boom, Oorschot, (eene gemeente in de prov. Limburg) Hasselt (Limburg) Harlingen; zij worden alle ter griffie nedergelegd en de rapporten der commissie zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

De voorzitter verklaart de discussie geopend over het onderzoek, in de afdeelingen gedaan, nopens het rekwest van J. A. Mulder, vragende dispensatie van artikel 162 van het burgerlijk wetboek, ten einde met de zuster van zijne overledene vrouw een wettig huwelijk te kunnen aangaan. De eerste vraag, waarover de discussie is geopend, wordt aldus gesteld: »Is de kamer bevoegd om in het verleenen van dispensatie de initiative te nemen?»

De heer de Secus beantwoordt dezelve bevestigender wijze. De Staten-Generaal, zegt hij, hebben, volgens art. 113 der grondwet, het regt om aan den Koning voorstellen te doen; zij kunnen dus daarvan gebruik maken, wanneer het eene dispensatie van eene wet geldt, te meer daar art. 68 der grondwet de dispensatie uitdrukkelijk onder de attributen der kamer plaatst, en, alleen bij uitzondering, aan den Koning de bevoegdheid geeft om daarover alleen en zonder medewerking van de kamer, te beslissen, wanneer de Staten-Generaal niet vergaderd zijn.

De heer Marechal verstaat ook alzoo de artikels 68 en 113 der grondwet, en spreekt volkomen in denzelfden geest als de heer de Secus. Hij beantwoordt ook nog de bedenkingen, tegen dat gevoelen bij eene vorige discussie voorgedragen.

De heer Donker Curtius blijft ook, na het gedaan onderzoek wegens dit onderwerp, volharden in zijn bevoens geuit gevoelen, dat de kamer hier nimmer de initiative kan nemen, omdat zij geene bevoegdheid heeft om informatie te vragen, welke, in zake van dispensatie, volgens art. 68 der grondwet, gevorderd worden, en omdat, daar dispensatie verleend worden in het belang van een bijzonder persoon, de Eerste Kamer der Staten-Generaal nimmer aan den Koning een voorstel van dien aard zoude kunnen zenden met het bij art. 116 der grondwet voorgeschreven formulier, houdende dat het voorstel zoude kunnen strekken tot bevordering van 's lands belangen. De vorm, waarin de voorstellen van wege de Staten-Generaal aan den Koning moeten worden gedaan, volgens het voors. art. 116, belet ons om immer de initiative te nemen in het verleenen van die vrijstellingen van wettelijke bepalingen, welke niet in 's lands belangen, maar alleen in het belang van bijzondere personen worden toegestaan. Die vorm belet ons om aan verzoeken van dien aard, aan ons gedaan, immer gevolg te geven. Maar al had ook de grondwet ten deze geen hinderpaal gesteld, dan nog zouden wij de verzoeken om dispensatie niet kunnen toestaan, omdat wij niet in de gelegenheid zijn om daarover met kennis van zaken te oordeelen, daar wij geene inlichtingen van de plaatselijke autoriteiten kunnen vragen, zoo wat de personen als wat de omstandigheden aangaat. Geheel anders is het gelegen, wanneer wij aan den Koning een voorstel doen, ter bevordering van 's lands algemeene belangen; wij hebben dan eene volkomene kennis van de zaak, die het onderwerp van ons voorstel uitmaakt. Ik ben ook, even als U. E. M. (zoo vervolgt de redenaar) verwonderd, dat er nimmer, gedurende den tijd dat de Staten-Generaal vergaderd zijn geweest, van wege den Koning, aan ons eenig voorstel is gedaan tot het verleenen van dispensatie, maar, hoe dit ook zij, de kamer kan echter hier nimmer de initiative nemen; deze komt alleen den Koning toe. De kamer zoude zich compromitteren met een voorstel te doen, hetwelk geen gevolg zoude kunnen hebben en onbeantwoord zoude blijven.

De heer Fockema spreekt in den geest van de adviizen door de heeren de Secus en Marechal uitgebragt. De rekwestrant echter heeft, zijns inziens, geene genoegzame stukken ter inlichting van de kamer bijgebragt en daarom kan in zijn verzoek niet worden getreden. Hij stelt dan voor om het rekwest ter griffie neder te leggen, ten einde de stukken, daartoe behoorende, kunnen worden geligt.

De heer Sandberg: »De kamer denkt eenstemmig over hare competentie, maar zij is verdeeld over het regt van in dezen het initiatief te nemen. Sommigen beschouwen zulks als eenen plicht, anderen als eene aanmatiging van gezag, en deze gevoelens loopen voorzeker verre uiteen.

Ik kan nimmer toegeven dat eene petitie, houdende verzoek tot dispensatie, de kamer zou kunnen verplichten om het initiatief te nemen; de kamer heeft daartoe het regt even als voor alle andere zaken, imposten, geldheeningen, enz. enz.; maar even weinig als eene petitie tot verandering van imposten ons verplicht eene wet voor te stellen, even weinig doet zulks mijns bedunkens, eene vraag om dispensatie, en art. 68 der grondwet bewijst onze competentie, niets meer.

Sedert elf jaren vindt het regt van petitie in mij een ijverig voorstander; maar een verzoekschrift, waartoe ook strekkende, moet de kamer niet de wet voorschrijven, niet dwingen om zich in beweging te stellen; wij zijn geen regtbank, en ons stilzitten is naar mijn inzien geen *deni de justice*: in Engeland hecht men veel aan petitiën; maar al zijn dezelve met duizende handteekeningen overladen, wordt er niet verder aan gedacht, ten zij een lid der vergadering zich dezelve aantrekt. Wij hebben regt van initiatief over alles; wij maken er veel te weinig gebruik van, en niets belet ons voorzeker het initiatief te nemen op het onderhavig rekwest; maar ik vrees, dat wij ligtelijk een voorstel zouden kunnen doen, hetwelk wij zelfs bij volledige nasporing zouden hebben verworpen; en de kamer moet zich niet op een zoo zonderling standpunt plaatsen, vooral niet bij eene aanvraag, die met zoo weinige bewijsstukken bekleed is:

laaf men de petitie ter griffie nederleggen, dan kan de rekwestrant zijne stukken nader aanvullen."

De heer *de Meulenaere* ontwikkelt nader zijn gevoelen, dat de kamer alzins bevoegd is om hier de initiatie te nemen (*zie ons No. van den 10. Maart*). Hij beantwoordt wijders de daartegen aangevoerde bedenkingen, aanmerkende, dat, hetgeen in het belang van eenen burger van den Staat gedaan wordt, ook in het belang van den Staat zelve is, en dat dus art. 116 der grondwet de Eerste Kamer der Staten-Generaal niet zoude beletten een voorstel van dispensatie aan den Koning te zenden met het bij dat artikel voorgeschreven formulier.

De heer *Barthelemy* is van hetzelfde gevoelen. De kamer kan de initiatie nemen; hier is dus alleen te onderzoeken of de stukken, door den rekwestrant ingeleverd, genoegzaam zijn. Zoo ja, dan zijn er termen om het verzoek toe te staan; zoo neen, dan moet men het verwerpen. Daar komen hier geene informatie te pas, de kamer moet alleen op de aan haar overgegeven stukken oordeelen, en geene inlichtingen van elders vragen; zij is daartoe niet bevoegd.

Men gaat over tot de stemming. Met eene meerderheid van 59 stemmen tegen 5, wordt beslist dat de Kamer in zake van het verleenen van dispensatie de initiatie kan nemen.

De discussie wordt nu geopend over de tweede vraag, welke aldus gesteld wordt: »Zijn er termen om de door *J. A. Mulder* gemaakte dispensatie te verleenen.

De heer *van Alphen* wilde dat men de vraag aldus stelde: »Zal men zich met het verzoek van *J. A. Mulder* bezig houden?»

Zijn voorstel niet onderstaand zijnde, wordt de door den heer voorzitter voorgedragene vraag aan de discussie onderworpen.

De heer *Beelaerts van Blokland* merkt in de eerste plaats aan, dat art. 68 der grondwet, in den Hollandschen tekst, die van den Franschen verschilt, zegt, dat dispensatie kunnen worden verleend op bepaalde verzoeken van bijzondere personen, wier belangen gebleken zijn de vrijstelling van wettelijke bepalingen in billijkheid te vereischen. Hetgeen in het belang der billijkheid is, zegt de redenaar, is ook in het belang van den Staat, en derhalve zoude de Eerste Kamer een toegestaan verzoek om dispensatie zeer wel aan den Koning kunnen zenden met het formulier van art. 116 der grondwet. Maar wat nu het verzoek van *J. A. Mulder* zelf aangaat, is de heer *Beelaerts* van gevoelen, dat de Kamer het niet kan inwilligen, omdat de rekwestrant geene genoegzame stukken ter inlichting van de kamer heeft ingeleverd; hij heeft, onder anderen, niet bewezen dat zijne schoonzuster in het huwelijk heeft toegesémd, en dat de bij de wet vereischte toestemming van hare nabestaanden is gegeven. Het rekwest is dan onvolledig; de kamer zoude zich kunnen compromitteren met het verzoek toe te staan; zij zoude zich, door de inwilliging van hetzelfde, bloot stellen aan het nemen van eenen vruchteloos maatregel.

De heer *Trentesaux* is ook van oordeel, dat de zaak niet genoegzaam is gestuurd; dat de kamer geene genoegzame inlichtingen noch bewijzen heeft ontvangen, zoo omtrent het zedelijk gedrag van den rekwestrant als anderszins.

De heer *van Alphen* dringt nader aan op het stellen der vraag zoo als hij dezelve heeft voorgedragen.

De Voorzitter legt de door hem gestelde vraag nader uit. De vergadering deelt in zijn gevoelen.

Men gaat over ter stemming. Met 53 stemmen tegen elf, wordt besloten dat er geene termen zijn om de door *J. A. Mulder* gemaakte dispensatie toe te staan.

Door de heer *Beelaerts* wordt de vraag voorgedragen, waaraan het verzoek om dispensatie moet worden gedaan, vervallen.

De zitting wordt opgeheven omtrent 4 ure en geadjourneerd tot Maandag ten elf ure.

BRUSSEL, den 18. Maart.

Volgens de nieuwe redactie van het ontwerp van wet op de zamenstelling der regterlijke magt, zullen de leden van de arrondissement-regtbanken, evenzeer als die van de provinciale hoven, voor hun leven benoemd worden, de ambtaren van het openbaar ministerie en de griffiers tot wederopzeggens. Voor iedere provincie is een gerechtshof behouden. De kanton-regters, assessoren en griffiers worden voor vijf jaren benoemd, doch zijn telkens weder benoembaar. Voor de conflicten, door het administratief gezag op te werpen, zou, naar het ontwerp, eene kamer van den Hoogen Raad bestaan, welke, wanneer de regterlijke magt onbevoegd wordt geacht, naar het administratief gezag zal kunnen verwijzen; terwijl, ingeval van bezwaar hieromtrent, het conflict in vereenigde kamers van den Hoogen Raad zal worden onderzocht, om een gemotiveerd advies aan den Koning in te leveren, die alsdan over het geschil zal beslissen.

In het nieuwe ontwerp zijn onder anderen arrondissement-regtbanken gesémd te Hertogenbosch en Breda, Arnhem, Nijmegen, Zutphen en Amsterdam en Hoorn, 's Gravenhage, Leijde, Rotterdam en Dordrecht, Middelburg en Goes, Utrecht, Leeuwarden en Hindelopen, Zwolle en Deventer, Groningen en Winschoten, Drenthe.

AMSTERDAM, den 18. Maart.

De storm, die hier gisteren avond met hevigheid woedde, was oorzaak, dat, in de nabijheid van Kattenburg, en wel voor den lands-boom, een tjalk-schip, naar men zegt, met turf geladen, is gezonken, waarvan de schipper en zijn volk eerst heden morgen zijn gered. Men spreekt nog van andere ongelukken, waarvan echter niets zeker bekend is.

ARNHEM, den 19. Maart.

Bij den nieuwen hoogen stand der rivieren en den storm, die gisteren en gisteren nacht geheerscht heeft, hebben de dijken weder aanmerkelijke schade door den golfslag geleden.

Alle krachten worden ingespannen om de doorbraken van den Ochten te herstellen. Waaldijk, zoo mogelijk, te beringen.

De batal heden uit de overstroomde landen, die door de onderscheidene commissien moeten verpleegd worden, beloopt ongeveer tien duizend; die van Tiel heeft er alleen bijna zes duizend te verzorgen.

De provinciale commissie van onderstand in Vriesland heeft zich belast met het inzamen van giften voor de slagtoffers der tegenwoordige overstroming in Gelderland.

— Extract uit een brief, gedateerd Batavia 11. October 1826.

De zaken zijn hier in het algemeen met zulk een ondoordringlijk floers overdekt geweest, dat men nooit tot den oorsprong heeft kunnen doordringen, ten einde die van de ware zijde te kunnen beschouwen. Van daar dan ook, zoo als het de ondervinding heeft bewezen, dat men in het moederland onnaauwkeurig den waren toestand van onze O. I. bezittingen heeft gekend. Hoe schrikverwekkend de aankomst van een commissaris, die met eene zoodanige magt voorzien was als men dagelijks ondervindt, voor velen alhier was, zal UEd. kunnen begrijpen; dat deszelfs volvoering alleronaangenaamst voor de beamten van Nederl. Ind., maar tevens hoogst noodzakelijk bevonden is, zal niemand met de tijd betwijfelen; de opgedragene post aan Z. Excellentie den B. de G. is voorzeker een der moeilijkste en onaangenaamste, waarmede ooit iemand belast is geweest; maar daarentegen, zoo Z. E. naar gelang van omstandigheden

daarin mogt gelukken, zullen wij als Nederlanders Z. E. voor altijd grooten dank verschuldigd zijn, terwijl door de gemaakte bezuiniging en verbetering N. Indiën niet alleen voordeelig voor het moederland zal worden, maar als eene bron van welvaart, door scheepvaart, handel en fabrieken te doen herleven, beschouwd worden. Voor den korten tijd, dien ik reeds hier doorbragt, vermeen ik te durven vooronderstellen, dat wij dat heerlijke land, door deszelfs voortbrengselen, en daaruit voortvloeiende wederzijdsche voordeelen, nooit naar waarde hoog genoeg geschat hebben, en te veel aan zijn lot hebben overgelaten, hetzij door verkeerde inlichtingen of door zich aan droombeelden en hersenschimmen vast te houden, en daardoor weg te laten slepen; terwijl bij een naauwkeurig onderzoek, andere resultaten verkregen worden. Zoo veel is zeker, indien het ons eerlang mogt gelukken, de onrusten thans nog op Java bestaande, te dempen, en den algemeenen vrede te behouden, kan Nederland zich vleijen, door deze hare bezitting eenmaal, en wel in weinig jaren te herstellen, en in welvaart en voorspoed anderen voorbij streven.

Nog moet ik u melden, (want dit blijft geen geheim, en moet ook niet verzwegen worden) namelijk, dat niet alleen onze Nederlandsche gedrukte en witte katoenen tegen de Engelsche kunnen dingen, maar met aanzienlijk voordeel, bij voorkeur hier weggekocht en getrokken zijn, en de patronen, hier begeerd, niet zoopdra aangevoerd worden, of zij zijn geplaatst. Het is nu maar te hopen dat men in Nederland niet achterlijk zal blijven in het vervaardigen van de gewenschte patronen, maar Brabant, dat Holland weder vooruit gaat, op de hiel zal volgen, met achterlating van al het oude systematische, besleedde en het nog onfeilbaar wiinstgevende debouché is, dat alleen vier miljoen gouden aan waarde naar hier kan bedragen. Sedert lang en bijzonder sedert de belasting van het inkomend regt van 25 pCt. op de Engelsche manufacturen alhier, heeft men in Nederland deszelfs belangen verzuimd, en aan vreemden eene bron van welvaart in handen overgelaten, die uitsluitend ons alleen toekwam, en waarvan men slechts met weinig moeite de voordeelen op een zekeren voet had kunnen inoogsten. Met regt mag men dus zeggen, dat wij de schuld aan ons zelve te wijten hebben, dat wij zoo diep gezonken zijn; dan het is nog tijd, zoo men handen aan het werk slaat. Bemoedig daartoe uwe vrienden; al het bedenken en bepeinen, door zwaarmoedige gedachten veroorzaakt, brengt het nog meer achterwaarts; het is tijd dat men eenmaal begrijpt de bakens te verzetten naar gelang de stroomen verlopen, en dien weg te kiezen, die tot behoud en redding wordt aangeboden.

L.

Mengelwerk.

PRIVILEGIËN.

Geene privilegien kunnen in het stuk van belastingen worden verleend, zegt artikel 198 der grondwet. Hij, derhalve, die eenig privilege verlangt in het stuk van belasting, doet een inbreuk op de grondwet en moet deswege teregt staan, hetzij hij dit uit onkunde, achteloosheid of met voorbedachten wille gedaan heeft. Het zegelregt is eene belasting, waaraan derhalve elk is onderworpen, en waarvan dus geen vrijdom kan worden gegeven, geen privilege kan worden verleend. Die belasting is ook op de dagbladen gelegd; zij moeten dus alle gezegeld zijn, of liever, zij moeten alle de zegelregten, daarop gesteld, betalen; zij kunnen van die betaling niet verschonnd worden; men kan echter wel aan den eigenaar van een dagblad een credit geven, indien daar termen toe zijn; doch het is niet mogelijk, dat die eigenaar, zoo de som wat hoog was opgelopen, dezelve niet zoude kunnen betalen; de creditgeving moet dus binnen zekere pallen blijven, opdat de schatkist geen nadeel lijde.

Zoo schijnt het ook de Staten-Generaal te beschouwen. Men leest dienaangaande in de gedrukte aanmerkingen van de afdeelingen der Tweede Kamer over de nieuwe begrotings-wetten voor 1827, dat men een beter toezigt verlangt, waardoor de exemptien of de onbepaalde creditgeving wegens zegelregt aan sommige journalen worden belet.

De aanleiding tot deze aanmerking schijnt gegeven te zijn door den heer *de Stassart*, in zijn laatste advies over de begrotingswetten voor 1827. Hij zeide daarin, dat er vrijdommen van zegelregten aan eenige dagbladen verleend waren geworden. Is dit waar of is dit niet waar? Ziedaar de groote vraag. Het schijnt, dat eenige leden van de Staten-Generaal de zaak onderzocht hebben, en gelooven dat die privilegien aan sommige dagbladen geschonken zijn. Van waar anders hunne aanmerking? Welke nu zijn die gelukkige dagbladen, door den heer *de Stassart* en andere leden van de Staten-Generaal bedoeld? Zijn het het *Journal de Gand*, het *Journal de Bruxelles*, de *Sentinelle* of andere? Zijn er waarlijk vrijdommen (des exemptions, zegt de heer *de Stassart*) gegeven, of is slechts een credit wegens zegelregten aan sommige eigenaren van dagbladen geopend? De openbare discussie van het budget zal ons dit waarschijnlijk nader leeren. Men mag dit zoo veel te eer gelooven, dat de heer *de Stassart* behoort tot de afdeeling (de derde) waartoe de voormelde aanmerking is gekomen, en daar ook leden daarvan zijn de rondborstige gedeputeerden *Fochemat*, *Donker Cuthuis*, *van Sytzama* en andere redenaars, die, aan hunnen eed getrouw, nimmer zullen dulden dat er een inbreuk op de grondwet plaats hebbe. Wij zien derhalve die discussie met verlangen te ontmoet. Zoo wel met betrekking tot het financiële als tot het constitutionele punt, daarin opgesloten. De schatkist mag geen nadeel lijden, en de grondwet moet worden nagekomen. Dit staat vast, gelijk mede, dat een onbepaald credit te geven en nimmer de betaling te vorderen gelijk moet worden gesteld met een privilege.

Aan de Redactie.

Sedert jaren zag men eene handleiding tot de kennis van het moederland van den heer *W. BILDERDYK* met verlangen te ontmoet, herhaalde beloften en hetgeen men van tijd tot tijd over bijzondere deelen van die taal van dezen bekenden schrijver had gelezen, deden hierop hopen; eindelijk, »nadat de schrijver, meer dan eenen leeftijd, daartoe aangezocht en gedrongen was,» besloot hij tot de uitgave; dezelve werd aangekondigd, de tijd der uitgave nader bepaald en ziedaar dezelve in het licht en wel »als eene laatste schatting, die de schrijver aan zijn vaderland » mag doen en met welke hij als een Nederlander, ten koste van wiens » bloed, goed en staat het twee eeuwen gestaan en gebloeid heeft, en eens » groot en magtig geworden (helaas ook gevallen is, afscheid neemt.» Zonder nu op dit zonderlinge afscheidscompliment te letten, las ik het boek, waartoe evenwel de lust, door de vrij scherpe en vrij zonderlinge voorrede, reeds eenigzins bekoeld was, echter met zucht tot leering; doch ik moet het openlijk bekennen, ik vond mij in mijne gespannen verwachting zeer bedrogen. — Ik wil niet ontkennen, dat er veel schoons in dit werk gevonden wordt: dit moest men natuurlijk verwachten; maar ik had niet gedacht er zoo veel, naar mijn inzien, gebrekkigs in te vinden, en hiervan wilde ik eenige voorbeelden, ter onderrigting van hen, die het wonderboek nog niet gezien hebben, opgeven; aan meer bekwaamen gaarne overlatende, deze en gene der gewagde stellingen, breedvoerig te wederleggen.

